

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 34/2014-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. decembra 2014 v pléne zloženom z predsedníčky Ivetty Macejkovej a zo sudcov Jany Baricovej, Petra Brňáka, Ľubomíra Dobríka, Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyne spravodajkyne), Sergeja Kohuta, Milana Ľalíka, Marianny Mochnáčovej, Ladislava Orosza a Rudolfa Tkáčika predbežne prerokoval sťažnosť L. M., Č., zastúpeného usadeným euroadvokátom Dr. Sándorom Czudarom, Mierové námestie 452, Vinica, pre neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce Čebovce konaných 15. novembra 2014, za účasti H. T., a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť L. M. p r i j í m a na ďalšie konanie.
2. Návrhu na nariadenie predbežného opatrenia n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. novembra 2014 doručená sťažnosť L. M., Č. (ďalej len „sťažovateľ“), pre neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce Čebovce konaných 15. novembra 2014.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol kandidátom na starostu obce Čebovce konaných 15. novembra 2014 s poradovým číslom 3, pričom zo zápisnice miestnej volebnej komisie o výsledku volieb v obci Čebovce (ďalej len „zápisnica“) vyplýva, že z 590 odovzdaných platných hlasov získal 181 hlasov, čo predstavuje 30,68 % hlasov, čiže viac ako 10 % hlasov podľa § 59 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na získanie aktívnej legitímácie na podanie sťažnosti.

Sťažnosť smeruje proti kandidátovi H. T., ktorý bol s počtom hlasov 182 zvolený za starostu obce Čebovce.

Sťažovateľ namieta

1. nesprávny postup miestnej volebnej komisie pri posudzovaní platnosti hlasovacích lístkov;
2. zákonnosť sčítavania hlasov po skončení hlasovania;
3. neoprávnený zásah do zápisnice a
4. porušenie volebného moratória.

V súvislosti s námietkami týkajúcimi sa postupu miestnej volebnej komisie pri posudzovaní platnosti hlasovacích lístkov a ich sčítavania sťažovateľ uvádza:

„V súlade s § 38 ods. 1 volebného zákona uznala miestna volebná komisia za neplatný hlasovací lístok, na ktorom volič vyjadril svoju vôľu zakrúžkovaním môjho veku bez zakrúžkovania poradového čísla. Takýmto spôsobom však volebná komisia nepostupovala pri kontrole hlasovacieho lístka odporcu, pri ktorom volič vyjadril svoju vôľu zakrúžkovaním poradového čísla aj zakrúžkovaním veku kandidáta, a uznala hlasovací lístok za platný, pričom v súlade s platnou legislatívou sa mal hlasovací lístok vyradiť ako neplatný. Napriek tomu, že na túto skutočnosť upozornila členka komisie p. G. M., ostatní členovia túto pripomienku neakceptovali a zaradili hlasovací lístok medzi platné hlasovacie lístky. Uvedený postup je v rozpore s volebným zákonom a zároveň vytvára nerovný prístup, ktorý je principiálne zakázaný.“

Po prvom prepočítavaní sa zistilo, že jednotlivé časti neobsahujú len hlasovacie lístky na daného kandidáta (omylom tam boli zamiešané aj hlasovacie lístky iných kandidátov), a preto sa počty hlasov opätovne prepočítavali. Po následnom sčítaní odovzdaných hlasov jednotlivých kandidátov na starostu a sumarizovaní celkového počtu odovzdaných hlasovacích lístkov spolu s neplatnými hlasovacími lístkami sa zistilo, že počet odovzdaných obálok - 597 - nekorešponduje s počtom hlasovacích lístkov. Celkový počet hlasovacích lístkov na základe sumarizácie bolo 598, čiže o jeden kus viac, ako celkový počet odovzdaných obálok. Na základe tohto zistenia sa hlasovacie lístky prepočítali ešte dvakrát, a to s rovnakým výsledkom 598 hlasovacích lístkov. Podotýkam, že pri otváraní obálok neboli zistené žiadne nezrovnalosti, ani jeden z členov volebnej komisie neoznámil, že sa v obálke, ktorú otvoril nachádzali dva hlasovacie lístky odovzdané pre voľby starostu obce.

Na základe vyššie uvedených skutočností členka volebnej komisie p. G. M. odmietla zápisnicu podpísať.“

Sťažovateľ poukazuje na § 31 ods. 4 a § 38 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o voľbách“) a tiež na judikatúru ústavného súdu – nálezy sp. zn. PL. ÚS 11/2011 a PL. ÚS 21/99 a tiež uznesenie sp. zn. PL. ÚS 10/07, z ktorých „vyplýva, že za platný možno uznať iba ten hlasovací lístok, na ktorom volič zakrúžkoval poradové číslo ním vybraného kandidáta na funkciu starostu bez akejkoľvek inej úpravy hlasovacieho lístka...

Pokiaľ by sa platnosť hlasovacieho lístka posúdila vyššie uvedeným spôsobom dochádzalo by k rovnosti hlasov kandidátov na starostu, nakoľko ja som získal 181 hlasov... a odporca získal 182 hlasov...“.

Sťažovateľ vzhľadom na nezrovnalosť v počte odovzdaných hlasovacích lístkov s počtom zapísaných hlasovacích lístkov navrhuje zistiť počet hlasovacích lístkov a tiež navrhuje zistiť obsah a posúdiť platnosť odovzdaných hlasovacích lístkov a takto posúdiť výsledok hlasovania.

K sčítavaniu hlasovacích lístkov, k zistenej nezrovnalosti medzi počtom odovzdaných obálok a skutočným počtom hlasovacích lístkov a k vyhotoveniu zápisnice miestnou volebnou komisiou sťažovateľ v sťažnosti uvádza:

«Tento stav sa však neodrazil v zápisnici z miestnej volebnej komisie..., nakoľko členovia volebnej komisie okrem p. G. M. sa rozhodli hlasovací lístok, ktorý bol navyše zaradiť medzi neplatné, a takýmto spôsobom vypracovať zápisnicu. Nikto sa nezaoberal tým, akým spôsobom mohlo dôjsť k nezrovnalosti v počte hlasovacích lístkov. V prípade, ak by bolo menej hlasovacích lístkov ako bolo odovzdaných mohla by vzniknúť situácia, že volič hlasovací lístok do obálky nevložil, ale v danom prípade „prírastok hlasovacieho lístka“ môžeme odôvodniť len tým, že omylom boli vydané voličovi 2 hlasovacie lístky na voľby starostu, čo je málo pravdepodobné, nakoľko by sa volič pravdepodobne ozval, alebo bol hlasovací lístok pridaný počas počítania hlasov. Napriek tejto skutočnosti sa do zápisnice uviedli počty, ktoré sú zavádzajúce a neodzrkadľujú skutkový stav. Zo zápisnice vyplýva, že pre voličov bolo vydaných 597 obálok a počet platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby starostu obce bolo 590. Napriek tomu, že počet neplatných hlasovacích lístkov sa nikde v zápisnici neuvádza, je úlohou volebnej komisie sa takýmto stavom zaoberať a v žiadnom prípade nemôže takúto situáciu bagatelizovať.»

... Po zistení nezrovnalostí sa členovia volebnej komisie dohodli, že vzniknutú situáciu budú riešiť s členmi Obvodnej volebnej komisie vo Veľkom Krtíši. O takomto riešení mala vedomosť aj p. G. M. O tom, že do zápisnice z miestnej volebnej komisie o výsledku volieb do obecného zastupiteľstva a starostu obce v časti VII. „zápisnicu odmietol podpísať“ bola pri dopísaná veta „Odmietla podpísať zápisnicu bez udania dôvodu“ zistila až po vyžiadaní zápisnice dňa 18. novembra 2014. Táto veta neodzrkadľuje vôľu člena volebnej komisie, nakoľko dôvodom nepodpísania zápisnice boli vyššie uvedené skutočnosti. Z uvedeného dôvodu členka volebnej komisie p. G. M. považuje toto konanie za protiprávne.»

V tejto súvislosti sťažovateľ poukazuje aj na to, že predsedníčka miestnej volebnej komisie p. H. B. postupovala v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a zákonom o voľbách, pretože nekonala vo veci nesúladu počtu vydaných a spočítaných hlasovacích lístkov, pričom o tejto nezrovnalosti vedela a bez toho, aby túto skutočnosť

uviedla, zápisnicu podpísala ako vecne správnu. Rovnako tak predsedníčka miestnej volebnej komisie neupozornila p. G. M., že je povinná písomne uviesť dôvody, pre ktoré odmietla podpísať zápisnicu. Namiesto toho po konzultácii s obvodnou volebnou komisiou bolo do zápisnice dopísané, že ju odmietla podpísať bez udania dôvodu.

K porušeniu volebného moratória sťažovateľ uvádza:

„Deň pre konaním volieb, t. j. 14. novembra 2014 bol na webovej stránke www.facebook.sk vytvorený profil fiktívnej osoby pod menom J. B. V rámci tohto profilu boli uvedené zavádzajúce údaje a polopravdy týkajúce sa mojej osoby, jednak môjho súkromia ako aj výkonu starostu v predchádzajúcom volebnom období. Zároveň boli uverejnené dokumenty súkromného charakteru, ktoré boli počas mojej PN v kancelárii a bližšie nezistené osoby ich v mojej neprítomnosti odfoťili a takýmto spôsobom zneužili. Celá kampaň bola zameraná na zdiskreditovanie mojej osoby...“

Na základe viacerých oznámení od voličov odporca porušil volebné moratórium, nakoľko deň pred konaním volieb osobne navštívil viacerých voličov s cieľom získať si ich hlas...“

Sťažovateľ tiež uvádza, že na základe už uvedených skutočností bolo v danej veci podané trestné oznámenie na Okresnej prokuratúre Veľký Krtíš.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a po vykonaní dokazovania vydal tento nález:

„Volby starostu obce Čebovce, ktoré sa konali dňa 15. novembra 2014, vyhlasuje za neplatné.“

Sťažovateľ tiež poukazuje na to, že verejnú funkciu by mala zastávať osoba, ktorá do nej bola zvolená alebo ustanovená v súlade s právnou úpravou volieb. V prerokúvanej veci existujú dôvodné obavy, že vo voľbách starostu obce Čebovce bola porušená ústava a zákon o voľbách.

„Verejný záujem na výkone funkcie starostu, ktorý vznikol v zákonných a ústavných voľbách prevažuje nad prípadným zásahom do práv odporcu spočívajúcim v tom,

že dočasne nebude vykonávať funkciu starostu. Výkon funkcie starostu je zabezpečený v zmysle § 13 b) zákona SNR č. 369/1990 Zb...“

Na základe týchto skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd na základe § 31a zákona o ústavnom súde uznesením nariadil predbežné opatrenie, ktorým uloží H. T. povinnosť *„až do rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci samej zdržať sa výkonu všetkých práv a povinností, ktoré mu vznikli v dôsledku výsledkov voľby starostu obce Čebovce, konaných dňa 15. novembra 2014“*.

Alternatívne sťažovateľ žiada, aby ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení podľa § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde takto:

„Miestna volebná komisia obce Čebovce vytvorená v zmysle zákona SNR č. 346/1990 Zb... je povinná zdržať sa vydania osvedčenia o zvolení H. T., ktorý kandidoval na starostu obce Čebovce vo voľbách starostu obce Čebovce konaných dňa 15. novembra 2014 za starostu obce Čebovce do rozhodnutia vo veci samej.“

II.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde preskúmal, či spĺňa všeobecné a osobitné náležitosti podľa § 20 ods. 1 a 2, § 59 a § 60 zákona o ústavnom súde a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa zistil, že sťažovateľ je podľa § 59 ods. 1 zákona o ústavnom súde oprávnený na podanie volebnej sťažnosti.

Ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súdu doručená 24. novembra 2014, to znamená do desiatich dní po oznámení výsledku volieb (§ 60 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľ splnil aj ďalšie zákonom ustanovené náležitosti, napadol zvolenie iného kandidáta na starostu obce, uviedol dôvody, pre ktoré voľby napáda, s označením navrhovaných dôkazov a navrhol aj rozhodnutie vo veci samej, a keďže ústavný súd nezistil v rámci predbežného prerokovania sťažnosti nijaký dôvod na jej odmietnutie, prijal sťažnosť podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde na ďalšie konanie.

Ústavný súd ďalej nevyhovel návrhu sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia podľa § 31a zákona o ústavnom súde vo vzťahu k výkonu práv a povinností H. T. ako zvoleného starostu ani jeho návrhu na rozhodnutie o dočasnom opatrení podľa § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde a uložení povinnosti miestnej volebnej komisii obce Čebovce, aby sa táto zdržala vydania osvedčenia o zvolení za starostu H. T. až do rozhodnutia vo veci samej – pričom obidva návrhy posúdil ako návrh na nariadenie predbežného opatrenia, vzhľadom na to, že namietané tvrdenia sťažovateľa vo veci nezákonnosti a neústavnosti volieb je potrebné preukázať dokazovaním.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. decembra 2014